

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2025 m. kovo 20 d. Nr. 21RE-212

(AG-105/04-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Vytauto Kurpuveso, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Ingos Morkvėnienės, sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei, dalyvaujant pareiškėjui A. V. (A. V.), atsakovo Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos atstovei A. U., vertėjai J. G.,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka iš dalies nuotoliniu būdu išnagrinėjo pareiškėjo A. V. (A. V.) skundą atsakovui Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos dėl sprendimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėjas A. V. (A. V.) (toliau – ir pareiškėjas) skunde prašo panaikinti atsakovo Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir atsakovas, Departamentas) 2025 m. sausio 11 d. sprendimą Nr. 25S9716 (toliau – Sprendimas), kuriuo buvo pripažinta, kad 2016 m. birželio 2 d. išduotas teisės atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantis pažymėjimas Nr. (duomenys neskelbtini) buvo neteisėtas.

Nurodo, kad Departamento Sprendimas naikinti pareiškėjo teises atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantį pažymėjimą yra nepagrįstas, nes pareiškėjo senelis B. V. (B. V.), gimęs (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini), nuo senų laikų gyveno Lietuvos teritorijoje. Jis gimė ir gyveno toje pačioje vietoje kaip ir jo tėvas (pareiškėjo prosenelis), o tai rodo, kad tiek senelis, tiek jo tėvai nuolat ir nepertraukiamai gyveno (duomenys neskelbtini), turėjo žemės, laikė ūkį, kūrė šeimą ir buvo ilgalaikiai Lietuvos gyventojai. Pažymėjo, kad archyviniuose dokumentuose nėra duomenų, patvirtinančių, kad pareiškėjo senelis ir jo žmona – Z. J. (Z. V.) būtų praradę Lietuvos Respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d. Kadangi nėra pakankamai duomenų archyvuose, nėra objektyvios galimybės tiksliai nustatyti visų aplinkybių. Pareiškėjas nurodo, kad ėmėsi visų įmanomų priemonių, kad įrodytų savo giminaičių kilmę, tačiau archyvinių duomenų trūkumas apsunkina procesą. Pareiškėjas nurodo, kad jau ilgą laiką gyvena Lietuvoje, čia susiklostė jo ekonominiai ir socialiniai ryšiai. Tačiau dabar, pasibaigus leidimui gyventi Lietuvoje, pareiškėjui reikės palikti šalį, kas sukels didelių socialinių ir ekonominių sunkumų. Šiuo metu pareiškėjas yra užsakęs papildomus archyvinius duomenis apie savo senelę Z., tačiau šie dokumentai dar nėra gauti, todėl prašo Komisijos leisti pateikti šiuos dokumentus vėliau, kai jie bus gauti.

Pareiškėjas Komisijos posėdyje palaikė skunde išdėstytas aplinkybes ir prašė jį tenkinti. Akcentavo, kad ieškojo maksimaliai reikalingų dokumentų, juos rinko, dokumentų iš archyvo dėl

senelės dar negavo. Nurodė, kad nesupranta, kodėl buvo priimtas toks sprendimas, jokių pažeidimų nebuvo padaręs.

Departamentas atsiliepime į pareiškėjo skundą nurodo, kad su pareiškėjo skundu nesutinka.

Nurodo, kad pagal Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 2 straipsnio 17 dalį, teisė atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę – iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusio Lietuvos Respublikos pilietybę asmens ir jo palikuonių teisė atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę šio įstatymo nustatyta tvarka. Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 4 dalyje išvardinti dokumentai, patvirtinantys, kad asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos pilietybę.

Departamentas, vertindamas pareiškėjo pateiktus ir Departamente turimus dokumentus (duomenis), nustatė, kad pareiškėjo kartu su prašymu išduoti teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantį pažymėjimą pateikti dokumentai, bei dokumentai, pateikti kartu su pareiškėjo prašymu atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę – nepatikimi, kadangi pareiškėjas nepateikė jokių dokumentų, nurodytų Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 4 dalyje ar 5 dalyje, kurie patvirtintų, kad pareiškėjo senelis B. V. ir prosenelis J. V. iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę. Pareiškėjas nepateikė dokumentų, patvirtinančių, kad pareiškėjo prosenelis buvo laikomas Lietuvos piliečiu pagal 1919 m. sausio 9 d. Laikinąjį įstatymą apie Lietuvos pilietybę, t. y. nėra duomenų, kad pareiškėjo prosenelis J. V. ir/ ar jo tėvai iš seno gyveno Lietuvoje bei, kad pats J. V. visuomet gyveno Lietuvoje, taip pat nėra duomenų, kad pareiškėjo prosenelis ir/ ar jo tėvai iki 1914 m. ne mažiau kaip dešimtį metų Lietuvoje turėjo nuosavą nekilnojamąjį turtą arba nuolatinį darbą. Nėra duomenų, kad pareiškėjo prosenelis buvo laikomas Lietuvos Respublikos piliečiu pagal 1920 m. liepos 12 d. (ratifikuotos 1920 m. rugpjūčio 6 d.) Lietuvos taikos sutarties su Rusija VI straipsnio 1 dalį, t. y. nėra duomenų, kad jis nuolatos gyveno Lietuvoje arba buvo įrašyti į sodžių, miestų arba luomu bendruomenes Lietuvos teritorijoje, arba, kad prieš 1914-tus metus pareiškėjo prosenelis ir / ar jo tėvai išgyveno Lietuvoje ne mažiau kaip paskutinę dešimtį metų, turėdami nuolatinį darbą. Departamentas, priimdamas sprendimą išduoti pareiškėjui teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantį pažymėjimą, neįvertino tai, jog pareiškėjas nepateikė patikimų dokumentų (duomenų), patvirtinančių faktą, jog pareiškėjo prosenelis J. V. nuo gimimo gyveno (duomenys neskelbtini), kaip tai nurodyta 1998 m. gruodžio 17 d. Lietuvos centrinio valstybės archyvo pažymėjime Nr. S-4164-V (toliau – Pažymėjimas), kad pareiškėjo prosenelį būtų galima laikyti Lietuvos Respublikos piliečiu pagal 1919 m. sausio 9 d. Laikinąjį įstatymą apie Lietuvos pilietybę. Kadangi Pažymėjime taip pat nurodyta, jog J. V., gim. (duomenys neskelbtini), kaip (duomenys neskelbtini) gyventojas įrašytas (duomenys neskelbtini) rinkėjų į Lenkijos Respublikos Seimą 1935 m. sąraše, vadinasi jis 1935 m. buvo Lenkijos pilietis, o kiti dokumentai, patvirtinantys pareiškėjo prosenelio ar/ir senelio iki 1940 m. birželio 15 d. turėtą Lietuvos Respublikos pilietybę nepateikti. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, vadovaujantis Pilietybės įstatymo 12 straipsnio 4 dalies 3 punktu ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 16 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Departamento 2014 m. vasario 26 d. sprendimas išduoti pareiškėjui teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantį pažymėjimą buvo pripažintas neteisėtai priimtu. Departamento teigimu, pareiškėjo skundo teiginių, kad pareiškėjo senelis ir jo tėvai iš seno gyveno Lietuvoje, nepatvirtina pareiškėjo pateikti ir Departamento surinkti dokumentai. Departamentas nesutinka su pareiškėjo skundo teiginiais, kad archyvuose dokumentuose nėra duomenų, kad pareiškėjo senelis ir pareiškėjo senelio žmona būtų praradę Lietuvos pilietybę. Departamento turimi archyviniai dokumentai nepatvirtina, kad pareiškėjo senelis ar pareiškėjo senelio žmona būtų turėję Lietuvos pilietybę.

Atsakovo įgaliota atstovė Komisijos posėdyje palaikė atsiliepime į skundą išdėstytas aplinkybes ir prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą. Vertino, kad Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, pareiškėjo pateikti bei atsakovo surinkti duomenys rodo, kad neteisėtai buvo nustatyta, jog pareiškėjas turi teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę, nes pareiškėjo pateiktų dokumentų nepakako šiam faktui nustatyti. Pareiškėjui pateikus prašymą išduoti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, kaip asmens turinčio teisę atkurti Lietuvos pilietybę, atsakovas turėjo teisę iš naujo

išnagrinėti pareiškėjo dokumentus ir dėl teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančio pažymėjimo išdavimo.

Skundas atmetinas

Byloje kilęs ginčas dėl Departamento Sprendimo teisėtumo.

Remiantis byloje surinkta medžiaga nustatyta, kad pareiškėjas pateikė Departamentui 2014 m. vasario 14 d. prašymą Nr. 14P-21 išduoti teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinanti pažymėjimą. Kartu su minėtu prašymu pareiškėjas pateikė Departamento Pilietybės reikalų skyriaus 2014 m. sausio 14 d. raštą Nr. (15/3-9) 10K-1766 „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės neatkūrimo“, kuriuo pareiškėjas buvo informuotas, jog Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1053 „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės neatkūrimo“, įsigaliojusiu 2014 m. sausio 10 d., nusprendė netenkinti pareiškėjo prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo, kadangi pareiškėjas neatitinka 2010 m. gruodžio 2 d. priimto Pilietybės įstatymo 7 straipsnio 4 punkte nustatyto atvejo, kai Lietuvos Respublikos pilietis gali būti kartu ir kitos valstybės pilietis, bei Pilietybės įstatymo 9 straipsnio 2 dalies reikalavimų. Pareiškėjas taip pat buvo informuotas, jog jo Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo klausimas galėtų būti sprendžiamas pagal Pilietybės įstatymo 9 straipsnį, kaip asmens, iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusio Lietuvos pilietybę vaikiaičiui, tačiau tik atsisakius turimos Baltarusijos Respublikos pilietybės ir pateikus tai patvirtinanti dokumentą.

Departamentas priėmė 2014 m. vasario 26 d. sprendimą pareiškėjui (pavardė iki pakeitimo – B.) išduoti teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinanti pažymėjimą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – sprendimas išduoti pažymėjimą).

Departamentas 2016 m. birželio 2 d. priėmė sprendimą pareiškėjui išduoti teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinanti pažymėjimą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantis pažymėjimas).

Departamente 2024 m. balandžio 16 d. buvo priimtas pareiškėjo prašymas išduoti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje (toliau – prašymas) kaip asmeniui, turinčiam teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę.

Departamento Pilietybės skyrius 2024 m. gegužės 27 d. raštu Nr. 24SD11691 „Dėl informacijos suteikimo apie iki 1940 m. birželio 15 d. turėtą Lietuvos Respublikos pilietybę bei jos netekimą (nustojimą)“ (toliau – 2024 m. gegužės 27 d. raštas) kreipėsi į Lietuvos centrinę valstybės archyvą, prašydamas informuoti Pilietybės skyrių, ar turi duomenų, patvirtinančių kad pareiškėjo senelis B. V. ir jo tėvas J. V. ir ten pat gyvenę bei jo motina Z. (Z.) J. (V.) iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę (apie jiems išduotus Lietuvos Respublikos pasus, mokymąsi, darbą, gyvenimą Lietuvoje iki 1940 m. birželio 15 d., taip pat turėtą nuosavybę dabartinėje Lietuvos teritorijoje). Taip pat prašyta informuoti, ar turi duomenų, patvirtinančių, kad B., J., ir J. V. neteko (nustoję) Lietuvos Respublikos pilietybę.

Departamentas 2024 m. gegužės 28 d. pranešimu pareiškėjo prašė pateikti dokumentus, patvirtinančius, jog pareiškėjo senelio B. V. tėvai (ar vienas iš tėvų) 1920 m. liepos 12 d. Lietuvos taikos sutarties su Sovietų Rusija ratifikacijos dokumentais pasikeitimo dieną buvo laikomi (galėjo būti laikomi) Lietuvos piliečiais, t. y. kad šios sutarties ratifikavimo dieną (1920 m. rugpjūčio 6 d.) gyveno Lietuvos teritorijos sienose ir kurie patys arba jų tėvai nuolatos gyveno Lietuvoje arba buvo įrašyti į sodžių, miestų arba luomų bendruomenes Lietuvos teritorijoje ir ligi 1914 m. rugpjūčio 1 d., bet kuri laiką turėjo Vilniaus mieste ar jo srityje gyvenamąją vietą ir nekilnojamąjį turtą arba darbą.

Pareiškėjas 2024 m. gegužės 30 d. į Lietuvos migracijos informacinę sistemą (toliau – MIGRIS) įkėlė skaitmenines dokumentų kopijas: a) J. V., J., 94 m., mirusio (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini), mirties liudijimą, išduotą (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini); b) J. V., gim. (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini), gimimo liudijimą, išduotą (duomenys neskelbtini) Respublikinio civilinės metrikacijos įstaigų archyvo Vilniuje, kuriame jo tėvai nurodyti: V. V. ir D. Ž. bei MIGRIS komunikacijoje parašė, jog Departamentas klaidingai nurodė jo senelio vardą ir gimimo datą.

Lietuvos centrinis valstybės archyvas Departamentui atsiuntė 2024 m. birželio 17 d. pažymą Nr. R4-2983 „Apie J., Z., ir B. V. (V.) gyvenimą Lietuvoje“ (toliau – 2024 m. birželio 17 d. pažyma Nr. R4-2983), kurios pastabose nurodyta, kad daugiau žinių, patvirtinančių, kad J. (J., J.) V. (V., V., V., W., V., W.), gim. (duomenys neskelbtini), Z. (Z.) V. (V., V., W.) ir B. (B.) V. (V.), gim. (duomenys neskelbtini), gyveno (duomenys neskelbtini), dokumentų apie Z. (Z.) J., dokumentų apie minėtų asmenų turėtą Lietuvos Respublikos pilietybę bei dokumentų, patvirtinančių, kad visi išvardinti asmenys iki 1940 m. birželio 15 d. neteko (nustojo) Lietuvos Respublikos pilietybės pagal pateiktus duomenis, archyve saugomuose fonduose nerasta.

Pareiškėjas 2024 m. birželio 28 d. Departamentui pateikė Lietuvos centrinio valstybės archyvo 2024 m. birželio 17 d. pažymą Nr. R4-2991 „Apie J. V. gyvenimą Lietuvoje“ (toliau – 2024 m. birželio 17 d. pažyma Nr. R4-2991).

Departamentas 2024 m. rugpjūčio 23 d. pranešimu per MIGRIS pareiškėjo paprašė pateikti dokumentus, nurodytus Departamento 2024 m. gegužės 28 d. pranešime (ne vėliau kaip iki 2024 m. spalio 1 d.). Taip pat pareiškėjas informuotas, kad pagal pareiškėjo pateiktus ir Departamente turimus dokumentus, pareiškėjo senelis – B. V. (V.), gim. (duomenys neskelbtini), o jo tėvas (pareiškėjo prosenelis) – J. V. (J. V.), gim. (duomenys neskelbtini).

Departamentas 2024 m. rugsėjo 3 d. pranešimu per MIGRIS pareiškėjo prašė pateikti dokumentus, jog pareiškėjo senelio B. V. (B. V.) tėvai (ar vienas iš tėvų) 1920 m. liepos 12 d. Lietuvos taikos sutarties su Sovietų Rusija ratifikacijos dokumentais pasikeitimo dieną buvo laikomi (galėjo būti laikomi) Lietuvos piliečiais, t. y. kad šios sutarties ratifikavimo dieną (1920 m. rugpjūčio 6 d.) gyveno Lietuvos teritorijos sienose ir kurie patys arba jų tėvai nuolatos gyveno Lietuvoj arba buvo įrašyti į sodžių, miestų arba luomų bendruomenes Lietuvos teritorijoje ir ligi 1914 m. rugpjūčio 1 d. bet kurią laiką turėjo Vilniaus mieste ar jo srityje gyvenamąją vietą ir nekilnojamąjį turtą arba darbą. Taip pat pareiškėjo prašyta pateikti sutikrinimui 2024 m. gegužės 28 d. į MIGRIS įkeltus dokumentus. Departamentas pažymėjo, kad pareiškėjas 2024 m. gegužės 28 d. nurodė, kad Departamentas klaidingai nurodė jo senelio anketinius duomenis. Pagal pareiškėjo pateiktus ir Departamente turimus dokumentus, pareiškėjo senelis – B.V. (V.), gim. (duomenys neskelbtini), o jo tėvas (pareiškėjo prosenelis) – J. V. (J. V.), gim. (duomenys neskelbtini).

Pareiškėjas 2024 m. rugsėjo 11 d. Departamento Vilniaus skyriui pateikė sutikrinimui dokumentus, kurie 2024 m. gegužės 30 d. buvo įkelti į MIGRIS bei kartu pateikė ir Lietuvos centrinio valstybės archyvo 2024 m. birželio 17 d. pažymą Nr. R4-2991.

Pareiškėjas 2024 m. gruodžio 2 d. Departamentui pateikė Lietuvos valstybės istorijos archyvo 2024 m. lapkričio 21 d. pažymą Nr. (P1-7400) P2-122041 „Apie gimimą“ (toliau – 2024 m. lapkričio 21 d. pažyma), kurioje nurodyta, jog Vilniaus metropolijos kurijos archyvineame fonde, Vilniaus Visų Šventųjų Romos katalikų bažnyčios gimimo metrikų knygoje įrašyta, kad (duomenys neskelbtini) pakrikštytas V. ir D. iki santuokos Ž. V. sūnus vardu J., gimęs (duomenys neskelbtini).

Departamentas, įvertinęs pareiškėjo pateiktus dokumentus dėl teisės atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę pažymėjimo išdavimo, priėmė Sprendimą, kuriuo pripažino neteisėtai priimtą Departamento 2014 m. vasario 26 d. sprendimą pareiškėjui išduoti teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančią pažymėjimą netekusiu galios, kadangi sprendimas buvo priimtas pažeidžiant Pilietybės įstatymą ir kitus norminius teisės aktus, ir atsižvelgdamas į VAĮ 16 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir Pilietybės įstatymo 12 straipsnio 4 dalies 3 punktą, pripažino pareiškėjui 2016 m. birželio 2 d. išduotą teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančią pažymėjimą kaip neteisėtai išduotą. Departamentas nustatė, kad sprendimas išduoti teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančią pažymėjimą buvo priimtas neteisėtai, t. y. pažeidžiant procedūrinius reikalavimus ir norminius teisės aktus. Priimant sprendimą išduoti teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančią pažymėjimą buvo neteisėtai nustatyta, kad pareiškėjas turi teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę, kadangi pareiškėjo pateiktų dokumentų nepakako šiam faktui patvirtinti. Išnagrinėjus pareiškėjo dokumentus buvo nustatyta, kad: 1. Nėra dokumentų, nurodytų Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 4 ir 5 dalių nuostatose, patvirtinančių, kad pareiškėjo senelis B. V. (B. V.) ir jo tėvas (pareiškėjo prosenelis) J. V. (J. V., V.; J. V.), iki 1940 m. birželio 15 d. buvo Lietuvos Respublikos piliečiai. 2. Pareiškėjo senelis

B. V. ir jo tėvas (pareiškėjo prosenelis) J. V. negali būti laikomi asmenimis, turėjusiais Lietuvos Respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d., todėl pareiškėjas negali būti laikomas Lietuvos Respublikos piliečio palikuoniu pagal Pilietybės įstatymo 2 straipsnio 7 dalį (Lietuvos Respublikos piliečio palikuonis – iki 1940 m. birželio 15 d. Lietuvos Respublikos pilietybę turėjusio asmens vaikas, vaikaitis ar provaikaitis), ir todėl pareiškėjas neatitinka Pilietybės įstatymo 9 straipsnio 1 dalies reikalavimų. 3. Nors pareiškėjui Departamentas 2016 m. birželio 2 d. išdavė teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantį pažymėjimą, tačiau, kadangi pareiškėjas neatitinka Pilietybės įstatymo 9 straipsnio 1 dalies reikalavimų, todėl neturi teisės atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę. Atsižvelgiant į tai, kad su pareiškėjo 2024 m. balandžio 16 d. pateiktu prašymu išduoti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje kaip asmens, turinčio teisę atkurti Lietuvos pilietybę, papildomai pateiktus dokumentus, bei Departamento tiesiogiai iš Lietuvos centrinio archyvo gautų duomenų nepakanka, kad būtų galima pagrįstai daryti išvadą, kad pareiškėjas atitinka Pilietybės įstatymo 9 straipsnio 1 dalies reikalavimus, Departamentas konstatavo, kad pareiškėjas nėra laikomas asmeniu, turinčiu teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę, o jam 2016 m. birželio 2 d. išduotas teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantis pažymėjimas naikintinas kaip neteisėtai išduotas.

Pareiškėjas su Sprendimu nesutinka, prašo jį panaikinti.

Pilietybės įstatymas apibrėžia Lietuvos Respublikos pilietybės principus, nustato Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimo ir netekimo pagrindus, sąlygas ir tvarką, reglamentuoja kitus Lietuvos Respublikos pilietybės santykius (1 straipsnis).

Pagal Pilietybės įstatymo 2 straipsnio 17 dalį, teisė atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę – iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusio Lietuvos Respublikos pilietybę asmens ir jo palikuonių teisė atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę šio įstatymo nustatyta tvarka.

Pilietybės įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmenys, iki 1940 m. birželio 15 d. turėję Lietuvos Respublikos pilietybę, ir jų palikuonys, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo nėra įgiję Lietuvos Respublikos pilietybės, turi neterminuotą teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę, neatsižvelgiant į tai, kokioje valstybėje – Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje – jie nuolat gyvena. Pagal to paties straipsnio 2 dalį, šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys Lietuvos Respublikos pilietybę gali atkurti, jeigu jie nėra kitos valstybės piliečiai. Reikalavimas atsisakyti kitos valstybės pilietybės netaikomas asmenims, kurie pagal šio įstatymo 7 straipsnio 2, 3 ar 4 punktą gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės piliečiai.

Pilietybės įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmenų, turinčių teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę, prašymu Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija išduoda šią teisę patvirtinančius dokumentus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Pilietybės įstatymo 12 straipsnio 3 dalies 4 punkte nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija priima sprendimą nutraukti prašymo išduoti teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę ar lietuvių kilmę patvirtinantį dokumentą nagrinėjimą, jeigu asmuo per vienus metus nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos prašymo pateikti papildomus dokumentus, patvirtinančius šiame įstatyme nurodytas aplinkybes, ir (ar) patikslinti duomenis išsiuntimo dienos nepateikia prašomos informacijos ar dokumentų.

Pilietybės įstatymo 12 straipsnio 4 dalies 3 punkte nustatyta, kad teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę ar lietuvių kilmę patvirtinantis dokumentas pripažįstamas negaliojančiu, jeigu jis neteisėtai išduotas.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 3 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo“ 2 punktą Departamentas įgaliotas atlikti Pilietybės įstatyme Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai paskirtas funkcijas.

Departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2000 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 388 „Dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų ir administracijos struktūros patvirtinimo“ 8.1 papunktyje nustatytas Departamento veiklos tikslas yra įgyvendinti valstybės politiką Lietuvos Respublikos pilietybės klausimais. Pagal šių nuostatų 9.1 papunktį

Departamentas, siekdamas šių nuostatų 8.1 papunktyje nustatyto veiklos tikslo, atlieka Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 12 ir 33 straipsniuose nustatytas funkcijas.

Aptartas teisinis reglamentavimas patvirtina, kad Departamentas, kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, turi įgaliojimus priimti sprendimus išduoti teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančią pažymėjimą, taip pat teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančią pažymėjimą pripažinti negaliojančiu, paaiškėjus Pilietybės įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nurodytoms aplinkybėms.

Komisija atkreipia dėmesį, kad Pilietybės įstatymo 9 straipsnyje nurodytų asmenų ir jų palikuonių teisė į pilietybės atkūrimą siejama su šių asmenų teisiniu statusu, buvusiu pagal teisinį reguliavimą, galiojusį iki 1940 m. birželio 15 d. (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – LAT) 2018 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-1-969/2018).

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2019 m. rugsėjo 5 d. sprendimo Nr. KT23-S13/2019 „Dėl atsisakymo nagrinėti pareiškėjo Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo prašymą ištirti Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 2 straipsnio 3 dalies atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ 5.2 papunktyje nurodyta: „Taip pat pažymėtina, kad tai, ar asmuo 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę, yra fakto klausimas, kurį turi spręsti teismai, atsižvelgdami į tuometines faktines ir teises aplinkybes, be kita ko, į tai, kokio pobūdžio teisiniai santykiai asmenis siejo su kitais tarptautinės teisės subjektais ar tarptautinio pobūdžio dariniais.“

Komisija, atsižvelgdama į anksčiau nurodytą teisinį reglamentavimą, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo bei LAT praktiką, vertina, kad jos kompetencijai nepriskirtina spręsti, ar asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę, ar yra tokio asmens palikuonis pagal Pilietybės įstatymo nuostatas. Taigi, Komisija, veikdama jai suteiktos kompetencijos ribose, šiame sprendime pasisakys tik dėl skundžiamo sprendimo teisėtumo VAI kontekste, nepasisakydama dėl fakto klausimo esmės.

Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad dokumentai, patvirtinantys, kad asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos pilietybę, yra: Lietuvos Respublikos vidaus ar užsienio pasai, išduoti iki 1940 m. birželio 15 d. (1 punktas); Lietuvos Respublikos užsienio pasai, išduoti Lietuvos Respublikos diplomatinėms atstovybėms ar konsulinėms įstaigoms po 1940 m. birželio 15 d. (2 punktas); dokumentai, liudijantys asmens tarnybą Lietuvos kariuomenėje ar darbą valstybės tarnyboje (3 punktas); gimimo liudijimai arba kiti dokumentai, kuriuose tiesiogiai nurodyta turėta Lietuvos Respublikos pilietybė (4 punktas); asmens liudijimai, išduoti iki 1940 m. birželio 15 d. Lietuvoje, arba asmens liudijimai, išduoti pagal dokumentus, išduotus iki 1940 m. birželio 15 d. (5 punktas). Šio straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad jeigu šio straipsnio 4 dalyje nurodytų dokumentų nėra, asmens iki 1940 m. birželio 15 d. turėta Lietuvos Respublikos pilietybei patvirtinti gali būti pateikiami dokumentai apie mokymąsi, darbą, gyvenimą Lietuvoje iki 1940 m. birželio 15 d., taip pat užsienio valstybės pasas ir kiti dokumentai.

Dokumentų, susijusių su Lietuvos Respublikos pilietybe, teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 3 d. nutarimu Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo“ (toliau – Aprašas), be kita ko, reglamentuoja prašymų dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo pateikimo, nagrinėjimo ir rengimo tvarką, prašymų išduoti ar pakeisti teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančią pažymėjimą (toliau – teisės atkurti pilietybę pažymėjimas) pateikimo, priėmimo, nagrinėjimo, šio pažymėjimo pripažinimo negaliojančiu tvarką.

Pagal Aprašo 67 punktą, teisės atkurti pilietybę pažymėjimas yra dokumentas, patvirtinantis asmens teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę Pilietybės įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatytais pagrindais.

Asmuo, pildydamas prašymą išduoti teisės atkurti pilietybę pažymėjimą arba prašymą išduoti lietuvių kilmės pažymėjimą per MIGRIS, pateikia aprašo 11 ar 13 priede nurodytus duomenis ir prideda šių dokumentų originalų arba šių originalų notarine ar jai prilyginta tvarka patvirtintų kopijų skaitmenines kopijas, be kita ko, dokumentus, patvirtinančius, kad asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę, nurodytus Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 4 ar 5 dalyje, ar

lietuvių kilmę patvirtinančius dokumentus, nurodytus Pilietybės įstatymo 39 straipsnio 4 dalyje (Aprašo 71.2 papunktis).

Pagal Aprašo 81 punktą, jeigu Departamentas, nagrinėdamas prašymą išduoti ar pakeisti teisės atkurti pilietybę pažymėjimą arba prašymą išduoti ar pakeisti lietuvių kilmės pažymėjimą, nustato, kad nepakanka ši prašymą pagrindžiančių duomenų ir (ar) dokumentų, taip pat kai pateiktuose dokumentuose yra klastojimo požymių, kyla abejonių dėl pateiktų dokumentų tikrumo (autentiškumo) ir (ar) vientisumo arba šiame prašyme ar šiuose dokumentuose nurodytos informacijos tikslumo, Departamentas šį prašymą pateikusiam asmeniui išsiunčia pranešimą per MIGRIS, kad jis ne vėliau kaip per vienerius metus nuo šio pranešimo išsiuntimo dienos pateiktų ar patikslintų reikiamus duomenis ir (ar) dokumentus. Šiuo atveju aprašo 80 punkte nustatyto termino skaičiavimas sustabdomas nuo Departamento prašymo pateikti papildomus dokumentus ir (ar) patikslinti duomenis išsiuntimo asmeniui dienos ir tęsiamas nuo papildomų dokumentų ir (ar) patikslintų duomenų priėmimo Departamente dienos.

Aprašo 87 punkte nustatyta, kad įgaliotas Departamento valstybės tarnautojas teisės atkurti pilietybę pažymėjimą arba lietuvių kilmės pažymėjimą pripažįsta negaliojančiu per 10 darbo dienų nuo Pilietybės įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nurodytų aplinkybių paaiškėjimo dienos.

Bylos duomenys patvirtina, kad Departamentas 2016 m. birželio 2 d. priėmė sprendimą pareiškėjui išduoti teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančią pažymėjimą.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas pateikė Departamentui 2024 m. balandžio 16 d. prašymą išduoti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, kaip asmuo, turintis teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę.

Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 53 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatyta, kad leidimas nuolat gyventi gali būti išduodamas užsieniečiui, jeigu jis turi teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo nustatyta tvarka. Nagrinėjamu atveju, Departamentas, gavęs pareiškėjo 2024 m. balandžio 16 d. prašymą išduoti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, turėjo pareigą patikrinti, ar pareiškėjas turi teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę. Taigi, atsakovo veiksmai šiuo aspektu yra teisėti.

Departamentas, vertindamas pareiškėjo 2024 m. balandžio 16 d. prašymą, pareiškėjo pateiktus ir Departamente turimus dokumentus (duomenis), nustatė, kad pareiškėjo kartu su prašymu išduoti teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančią pažymėjimą pateikti dokumentai, bei dokumentai, pateikti kartu su pareiškėjo prašymu atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę – nepatikimi, kadangi pareiškėjas nepateikė jokių dokumentų, nurodytų Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 4 dalyje ar 5 dalyje, kurie patvirtintų, kad pareiškėjo senelis B. V. ir prosenelis J. V. iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę.

Nagrinėjamu atveju, Departamentas 2024 m. gegužės 27 d. raštu kreipėsi į Lietuvos centrinę valstybės archyvą, prašydamas informuoti, ar turi duomenų, patvirtinančių kad pareiškėjo senelis B. V. ir jo tėvas J. V. bei jo motina Z. (Z.) J. (V.) iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę (apie jiems išduotus Lietuvos Respublikos pasus, mokymąsi, darbą, gyvenimą Lietuvoje iki 1940 m. birželio 15 d., taip pat turėtą nuosavybę dabartinėje Lietuvos teritorijoje). Taip pat prašyta informuoti, ar turi duomenų, patvirtinančių, kad B., J., ir J. V. neteko (nustojo) Lietuvos Respublikos pilietybės.

Taip pat Departamentas 2024 m. gegužės 28 d. pranešimu pareiškėjo prašė pateikti dokumentus, patvirtinančius, jog pareiškėjo senelio B. V. tėvai (ar vienas iš tėvų) 1920 m. liepos 12 d. Lietuvos taikos sutarties su Sovietų Rusija ratifikacijos dokumentais pasikeitimo dieną buvo laikomi (galėjo būti laikomi) Lietuvos piliečiais.

Bylos duomenys patvirtina, kad pareiškėjas pateikė Departamentui J. V., J., (duomenys neskelbtini), mirties liudijimą, J. V., gim. (duomenys neskelbtini), gimimo liudijimą, Lietuvos centrinio valstybės archyvo 2024 m. birželio 17 d. pažymą Nr. R4-2991, taip pat Lietuvos valstybės istorijos archyvo 2024 m. lapkričio 21 d. pažymą. Departamentas, įvertinęs pareiškėjo pateiktus dokumentus, nustatė, jog pareiškėjo pateiktų dokumentų nepakanka patvirtinti aplinkybei, jog pareiškėjo senelis ir prosenelis iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę. Minėtų aplinkybių

nepatvirtino ir Lietuvos centrinio valstybės archyvo Departamentui atsiųsta 2024 m. birželio 17 d. pažyma Nr. R4-2983, kurioje pateikiama identiška informacija, nurodyta Lietuvos centrinio valstybės archyvo 2024 m. birželio 16 d. pažymoje Nr. R4-299, kurią pateikė pats pareiškėjas, išskyrus pažymos pastabose nurodytą informaciją. Minėtos pažymos pastabose nurodyta, kad daugiau žinių, patvirtinančių, kad J. (J., J.) V. (V., V., V., W., V., W.), Z. (Z.) V. (V., V., W.) ir B. (B.) V. (V.), gyveno (duomenys neskelbtini), dokumentų apie Z. (Z.) J., dokumentų apie minėtų asmenų turėtą Lietuvos Respublikos pilietybę bei dokumentų, patvirtinančių, kad visi išvardinti asmenys iki 1940 m. birželio 15 d. neteko (nustojo) Lietuvos Respublikos pilietybės pagal pateiktus duomenis, archyve saugomuose fonduose nerasta.

Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjo pateiktų, taip pat Departamento tiesiogiai iš Lietuvos centrinio archyvo gautų duomenų nepakako pagrįstai išvadai daryti, jog pareiškėjas atitinka Pilietybės įstatymo 9 straipsnio 1 dalies reikalavimus, todėl Departamentas konstatavo, kad pareiškėjas nėra laikomas asmeniu, turinčiu teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę ir jam išduotas teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantis pažymėjimas panaikintinas kaip neteisėtai išduotas. Pareiškėjas nustatytas aplinkybes paneigiančių duomenų nepateikė ir iš esmės neginčijo.

Taigi, pareiškėjo skundo argumentų, kad pareiškėjo senelis ir jo tėvai iš seno gyveno Lietuvoje, nepatvirtina pareiškėjo pateikti ir Departamento surinkti dokumentai. Komisija neturi pagrindo nesutikti su Departamento vertinimu ar abejoti surinktų duomenų teisiniu vertinimu.

Komisija taip pat pažymi, kad pareiškėjo argumentai, susiję su jo reputacija, turimu darbu ar kitomis asmeninio pobūdžio aplinkybėmis neturi teisinės reikšmės Sprendimo priėmimui, nes, nagrinėjamu atveju, Departamentas vertina konkrečius dokumentus (duomenis), nurodytus Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 4 ar 5 dalyse. Taigi, atlikto pakartotinio vertinimo teisinis pagrindas atsakovui suteikė teisę pakartotinai vertinti duomenų visumą.

Departamentui, kaip viešojo administravimo subjektui, taikomi VAI reikalavimai, taip pat ir VAI 16 straipsnio 1 dalies 1 punktas, numatantis, kad viešojo administravimo subjektas gali pripažinti netekusiu galios savo arba įstatymų nustatytais atvejais žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimtą neteisėtą administracinį sprendimą.

Ginčo atveju Komisija konstatuoja, kad Departamentas, nustatęs Pilietybės įstatymo 12 straipsnio 4 dalies 3 punkte nurodytą aplinkybę (teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantis pažymėjimas neteisėtai išduotas), turėjo teisę bei pareigą panaikinti pareiškėjui išduotą teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantį pažymėjimą.

Skunde pareiškėjas nurodo, kad yra užsakęs papildomus archyvinius duomenis apie savo senelę Z., tačiau šie dokumentai dar nėra gauti. Komisija pažymi, kad šis sprendimas neužkerta kelio pareiškėjui pakartotinai kreiptis į Departamentą su nauju prašymu, pateikiant gautus dokumentus. Komisijai neturi teisinio pagrindo sudaryti pareiškėjui galimybės vėliau pateikti duomenis atsakovui.

Komisijos vertinimu, skundžiamo sprendimo turinys, taip pat jame nustatytos faktinės aplinkybės bei nurodyti teisiniai argumentai leidžia daryti išvadą, jog skundžiamas sprendimas atitinka VAI 10 straipsnyje nustatytus esminius motyvavimo reikalavimus. Sprendimą sudaro aiškiai pateikti faktai bei motyvai, kurie pagrindžia atsakovo sprendimą. Be to, Sprendimas atitinka atsakovo kompetenciją, apibrėžtą teisės aktuose, kurie reglamentuoja jo veiklą. Dėl šių priežasčių Komisija nenustatė jokių teisinio pobūdžio pažeidimų, kurie galėtų lemti ginčijamo sprendimo neteisėtumą. Taigi, nėra teisinio pagrindo pripažinti, kad ginčijamas sprendimas yra neteisėtas ir turėtų būti naikinamas dėl to, kad neatitinka individualiam administraciniam aktui keliamų reikalavimų. Pareiškėjo skundo argumentai nepaneigia atsakovo Sprendime nurodytų aplinkybių. Pareiškėjas iš esmės naujų aplinkybių, kurios paneigtų nustatytus argumentus Sprendime, nepateikė. Komisijos vertinimu, pareiškėjo reikalavimas panaikinti Departamento Sprendimą, atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo A. V. (A. V.) skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė